

Ο τουρισμός συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη της χώρας, εν μέσω προκλήσεων

Η ετήσια έκθεση του INSETE καταγράφει τη θετική πορεία και τη στρατηγική σημασία του τουρισμού για την ανθεκτικότητα και τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας.

Με άμεση συνεισφορά ύψους 30,2 δισ. ευρώ το 2024 — ποσό που αντιστοιχεί στο 13% του ΑΕΠ — ο τουριστικός τομέας καταδεικνύει τον πρωταγωνιστικό του ρόλο ως στρατηγικός πυλώνας ανάπτυξης, ανταγωνιστικότητας, ανθεκτικότητας και προοπτικής της ελληνικής οικονομίας μέσα σε ένα ασταθές και διαρκώς μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον.

Τα στοιχεία προέρχονται από την τελευταία μελέτη του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (INSETE) με θέμα [«Η συμβολή του τουρισμού στην ελληνική οικονομία το 2024»](#), σύμφωνα με την οποία αν συνηγορηθεί και η έμμεση συνεισφορά του τομέα, το αντίστοιχο ποσοστό υπερβαίνει το 30% του ΑΕΠ. Η τουριστική δραστηριότητα παραμένει κατά κύριο λόγο εξαγωγική, αφού το 84,4% των εισπράξεων προέρχονται από τον εισερχόμενο τουρισμό καλύπτοντας το 71,5% του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών (-35,66 δισ. € το 2024). Περαιτέρω, ο τομέας συνέβαλε άμεσα στην αιχμή, στο γ' τρίμηνο του 2024, στο 16,5% της απασχόλησης.

Η έκθεση παρουσιάστηκε την Τρίτη 13 Μαΐου, στο πλαίσιο δημοσιογραφικής ενημέρωσης κατά την οποία ο Γενικός Γραμματέας του ΣΕΤΕ και Πρόεδρος του INSETE, κ. **Γιώργος Βερνίκος** επεσήμανε ότι: «Η θετική πορεία του τουρισμού το 2024 επιβεβαιώνει τη διαρκή συμβολή του στην οικονομία, σε μια εποχή όπου τίποτα δεν είναι δεδομένο. Οι προκλήσεις είναι υπαρκτές τόσο στο μακροπεριβάλλον—όπως η κλιματική αλλαγή, οι οικονομικοί μετασχηματισμοί, η γεωπολιτική αστάθεια—όσο και στην καθημερινότητα των επιχειρήσεων. Πολλές επιχειρήσεις, σε ώριμους και μη προορισμούς, αντιμετωπίζουν οριακές συνθήκες, λόγω ελλιπούς χρηματοδότησης, αυξημένων λειτουργικών βαρών και ρυθμιστικής αβεβαιότητας. Ο τομέας, διαχρονικός πυλώνας ανάπτυξης της χώρας, χρειάζεται ένα συνεπές και υποστηρικτικό πλαίσιο για να συνεχίσει να αποδίδει. Η συμβολή του είναι ουσιαστική, αλλά όχι αυτονόητη.»

Η άμεση συμβολή του τουρισμού

Όσον αφορά στην άμεση συμβολή του τομέα για την προηγούμενη χρονιά, αυτή ανήλθε σε 30,2 δισ. ευρώ και επιμερίζεται στα μεγέθη από τη δαπάνη του εισερχόμενου τουρισμού (21,6 δισ. ευρώ περιλαμβανομένης και της δαπάνης των επιβατών κρουαζιέρας), τις αερομεταφορές (2,9 δισ. ευρώ), τις θαλάσσιες μεταφορές (147 εκατ. ευρώ), τη δαπάνη των εταιρειών κρουαζιέρας (799 εκατ.), τον εγχώριο τουρισμό (2,3 δισ. ευρώ) και την εγχώρια προστιθέμενη αξία από επενδύσεις (2,5 δισ. ευρώ). Υπενθυμίζεται εδώ, ότι σύμφωνα με την πρώτη εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ, το ΑΕΠ της χώρας, σε τρέχουσες τιμές, το 2024 διαμορφώθηκε στα 237,6 δισ. ευρώ αυξημένο κατά 5,5% σε σύγκριση με το 2023.

Η άμεση επίδραση του τουρισμού σημείωσε αύξηση κατά 5,0% σε σχέση με τα 28,8 δισ. ευρώ του 2023 με αυξήσεις σε όλες τις επιμέρους δαπάνες (εισερχόμενος τουρισμός, κρουαζιέρα, μεταφορές, εγχώριος τουρισμός, επενδύσεις). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι επενδύσεις ανήλθαν στα 5,1 δισ. ευρώ, εκ των οποίων περί τα 2,4 δισ. ευρώ εκτιμάται ότι αποτελούν εγχώρια προστιθέμενη αξία.

Η συμβολή του τουρισμού επεκτείνεται σε όλη την οικονομία

Με βάση τις εκτιμήσεις των πολλαπλασιαστών από IOBE και ΚΕΠΕ, από κάθε 1 ευρώ τουριστικής δραστηριότητας, δημιουργείται επιπλέον 1,2 έως 1,65 ευρώ πρόσθετης οικονομικής

δραστηριότητας. Ουσιαστικά, για κάθε 1 ευρώ τουριστικού εσόδου, το ΑΕΠ της χώρας αυξάνεται κατά 2,2 έως 2,65 ευρώ. Συνυπολογίζοντας τα πολλαπλασιαστικά οφέλη, η συνολική συνεισφορά του τουρισμού στην οικονομία της χώρας το 2024 εκτιμάται μεταξύ 66,5 δισ. ευρώ και 80,1 δισ. ευρώ, μεγέθη που αντιστοιχούν μεταξύ 28,0% έως 33,7% του ΑΕΠ. Τα αντίστοιχα μεγέθη για το 2023 ήταν μεταξύ 63,3 δισ.- 76,2 δισ. ευρώ που αντιστοιχούν με το 28,1% έως 33,9% του ΑΕΠ.

Μοχλός ευκαιριών και ανάπτυξης για την ελληνική περιφέρεια

Με το 77% των εσόδων του εισερχόμενου τουρισμού να πραγματοποιείται εκτός Αττικής, ο τουρισμός ενισχύει σταθερά την απασχόληση και την περιφερειακή ανάπτυξη, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην απασχόληση και στο εισόδημα. Νότιο Αιγαίο με μερίδιο 28% επί των εισπράξεων, Κρήτη με 22%, Ιόνια νησιά με 10% και Κεντρική Μακεδονία με 7% συγκεντρώνουν σχεδόν τα 2/3 (67%) των εισπράξεων αναδεικνύοντας τις δυνατότητες για περαιτέρω διάχυση της τουριστικής δραστηριότητας και στις υπόλοιπες Περιφέρειες.

Το 2024, η απασχόληση στον τουριστικό τομέα κατέγραψε άνοδο 4,8% σε σύγκριση με το 2023, φτάνοντας τους 401.000 εργαζόμενους, ενώ στο τρίτο τρίμηνο (Q3) καταγράφηκε ιστορικό ρεκόρ με 451.400 απασχολούμενους - ο υψηλότερος αριθμός από την έναρξη της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού. Η αύξηση αυτή είναι εμφανής κυρίως στον κλάδο παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης, με αυξήσεις που ξεκινούν από +9% στο πρώτο τρίμηνο και παραμένουν θετικές σε όλα τα τρίμηνα. Ιδιαίτερα έντονη είναι η άνοδος στα καταλύματα (+12% ή +12.000 απασχολούμενοι), αλλά και στην εστίαση (+2% ή +6.000 απασχολούμενοι). Με βάση την υπόθεση ότι τα καταλύματα και η εστίαση απορροφούν περίπου το 63,3% της τουριστικής δαπάνης, εκτιμάται ότι στην αιχμή της σεζόν, ο τουρισμός δημιούργησε έως και 713.140 θέσεις εργασίας, δηλαδή το 16,5% της συνολικής απασχόλησης στη χώρα.

Στο πλαίσιο της συνάντησης, πραγματοποιήθηκε τοποθέτηση από τον Γενικό Διευθυντή του INSETE κ. **Ηλία Κικίλια** τονίζοντας ότι: «Η ελληνική οικονομία κατατάσσεται στη 59η θέση μεταξύ 141 χωρών στον Δείκτη Ανταγωνιστικότητας του WEF ή στην 52^η θέση μεταξύ 67 χωρών στον αντίστοιχο Δείκτη του IMD, ενώ η ανταγωνιστικότητα του ελληνικού τουρισμού βρίσκεται στην 21η θέση μεταξύ 119 χωρών στον Δείκτη TTDI κερδίζοντας 7 θέσεις τα τελευταία 3 χρόνια. Η φιλοξενία της χώρας γενικά και οι εργαζόμενοι του τομέα ειδικά, αποτελούν τις ισχυρότερες διαστάσεις της ελληνικής τουριστικής εμπειρίας. Για να αξιοποιήσουμε πλήρως τις δυνατότητες του τομέα πρέπει να υπερβούμε τον εφησυχασμό πως ο τουρισμός, ό,τι και να γίνει, θα συνεχίσει να επενδύει και να αποδίδει. Να υιοθετήσουμε ένα συνεκτικό στρατηγικό σχέδιο που θα συντονίζει τις δημόσιες και ιδιωτικές προσπάθειες, βελτιώνοντας σημεία που διαχρονικά υστερούμε όπως η διαχείριση των προορισμών, η καθαριότητα των δημόσιων χώρων, τα περιφερειακά οδικά δίκτυα, η άναρχη πολεοδομία, η ευκολία περιήγησης, η πληροφόρηση των επισκεπτών και η προσφερόμενη πολιτιστική εμπειρία. Εξίσου σημαντική είναι η δέσμευση για βιωσιμότητα, προστατεύοντας τα τοπία και την πολιτιστική μας κληρονομιά και υιοθετώντας ανθεκτικές πρακτικές για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.».

Ο Επιστημονικός Διευθυντής του INSETE κ. **Άρης Ίκκος** παρουσίασε τα βασικά σημεία της έκθεσης υπογραμμίζοντας ότι: «Η μελέτη εστιάζει στο αναπτυξιακό αποτύπωμα του τουρισμού για το σύνολο της χώρας, εξετάζοντας σε βάθος τις άμεσες επιπτώσεις του, όπως τα έσοδα, τις επενδύσεις, την κρουαζιέρα, τις μεταφορές και την περιφερειακή ανάπτυξη. Παρόλο που παρέχει πολύτιμα στοιχεία για την ευρύτερη εικόνα, απαιτείται περαιτέρω ανάλυση για την ακριβή απεικόνιση της συμβολής του τουρισμού στους διάφορους κλάδους και στις περιφέρειες της χώρας, ώστε να κατανοήσουμε πλήρως τις επιδράσεις του σε τοπικό και κλαδικό επίπεδο και να διασφαλίσουμε την ανάπτυξή του με στρατηγική και βιώσιμο τρόπο.».

Τέλος, κατά τη διάρκεια της συνάντησης τοποθετήθηκε ο Πρόεδρος του ΣΕΤΕ, κ. **Γιάννης Παράσης** αναφέροντας ότι: «Ο ελληνικός τουρισμός έχει σημειώσει σημαντική ανάκαμψη μετά

την πανδημία, ωστόσο ο διεθνής χάρτης μεταλλάσσεται συνεχώς. Νέες προκλήσεις, όπως γεωπολιτικές αναταράξεις και οικονομικοί πόλεμοι, απαιτούν από εμάς ανθεκτικότητα και προσαρμογή. Παράλληλα, η βιώσιμη ανάπτυξη είναι καθοριστικής σημασίας. Ως υπεύθυνος κοινωνικός εταίρος, ο ΣΕΤΕ προωθεί ήδη την πρωτοβουλία METRON για την αυτορρύθμιση του τομέα. Σε ό,τι αφορά όσα ακούγονται για φαινόμενα υπερτουρισμού, η Ελλάδα δεν αντιμετωπίζει ζήτημα. Όμως, όπου παρατηρούνται φαινόμενα πίεσης ή κορεσμού σε συγκεκριμένους προορισμούς, πρέπει να δρούμε άμεσα. Τέλος, η προώθηση των θεμάτων του τουρισμού απαιτεί μια νέα στρατηγική προσέγγιση, με διαρκή συνεργασία μεταξύ κυβέρνησης, τοπικής αυτοδιοίκησης και ιδιωτικού τομέα.»